

Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie

1. Nový finanční zdroj podpory kinematografie

Fond spravuje finanční zdroje, které jsou definovány zákonem o audiovizu a zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání (poplatek z vysílání reklamy), které se pohybují v následující výši:

poplatek z vysílání reklamy	150 000 000
licence filmy 1965-1991 (čistý zisk)	40 000 000
poplatek z kinematografického představení	12 000 000
poplatek z převzatého televizního vysílání	12 000 000
správní poplatky	5 000 000
dotace Ministerstva kultury na provozní náklady	2 000 000
dotace na filmové pobídky	500 000 000
celkem	721 000 000

Tyto zdroje stabilní, pravidelné a příjmy jsou předvídatelné. S těmito zdroji nakládá Fond co nejúčelněji, aby například dotace na filmové pobídky nebyly použity na jiné účely. Na podporu kinematografie Rada rozděljuje zhruba 200 mil. Kč do 10 okruhů podpory, které ji předepisuje zákon o audiovizu. Ani v oblasti výroby českých filmů ani v ostatních oblastech (distribuce, filmové festivaly, propagace české kinematografie v ČR i v zahraničí atd.) však nakonec částka určená na podporu není dostatečná.

Fond se snaží o maximální transparentnost. Nedostatky v procesu (posílení transparentnosti, osobní zodpovědnosti člena Rady, technické úpravy nefunkčních procesů) odstraňuje tato novela. Nicméně systém jako celek je funkční a Fond si při nakládání s finančními prostředky na podporu kinematografie počíná transparentně, koncepčně a snaží se využít svěřené prostředky co nejlépe dle předem nastavených pravidel.

V posledních dvou letech Rada podporu uděluje méně projektům, ale ve větší výši než v předchozím období. Nákladnější filmy (výpravné historické, technicky náročné) proto vznikají jen velmi sporadicky, po letech dlouhého shánění finančních prostředků a ve složitých podmínkách. České filmy se potýkají konkurencí amerických blockbusterů, a tak dochází ke vzniku jen určitých typů filmů a česká kinematografie neprodukuje systematicky filmy v celé škále žánrů.

Nový zdroj finančních prostředků ze státního rozpočtu, které přináší novela zákona o audiovizu, je účelově určena na podporu kinematografie a nelze ji využít na administrativní náklady Kanceláře Fondu. Podpora bude určena především na podporu vývoje a výroby českého kinematografického díla, alespoň částečně je však nezbytné podpořit např. distribuční strukturu (kina) i propagaci české kinematografie v ČR i v zahraničí nebo výchovu filmového diváka. Bez těchto podpůrných projektů můžeme vyrábět lepší, propracovanější české filmy, které mohou ztroskotat na omezené distribuční síti, a jejich cesta k divákovi bude ztížena.

2. Finanční zdroje Fondu

a) Poplatek z vysílání reklamy

Plátcem poplatku z vysílání reklamy jsou všichni provozovatelé celoplošného televizního vysílání, kteří jsou povinni odvést Fondu 2 % z výnosu/příjmu z vysílání reklamy. Minimální částka však musí dosáhnout 150 mil. Kč, pokud není dosažena, všichni provozovatelé se poměrným způsobem dělí o částku zbývající do 150 mil. Kč.

	2013	2014	odhad 2015	odhad 2016	odhad 2017
poplatek z vysílání reklamy	125,6 mil. Kč	107,5 mil. Kč	192,5 mil. Kč	150 mil. Kč	150 mil. Kč

Tato minimální garance se vztahuje až pro platby za rok 2013, které se Fondu odvádějí v roce 2014. Proto částka v roce 2013 za rok 2012 odpovídá reálné částce 2 % z výnosů/příjmů z reklamy.

Vyjednávání doplatku s provozovateli televizního vysílání bylo v roce 2014 natolik složité, že platba proběhla až na počátku roku 2015. Proto je odhad za rok 2015 navýšen o částku 198,5 mil. Kč. I přes posun plateb je hlavní předností tohoto poplatku jeho stabilita ve výši příspěvku a stabilita časová.

b) Příjmy z poskytování licencí k filmům ve správě Fondu

S původním Státním fondem ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie byly sloučeny státní organizace Filmové studio Barrandov – Copyright a Filmové studio Zlín – Copyright, které vykonávaly autorská práva výrobce kinematografických děl a na Fond přešla jejich práva a závazky z majetkových a jiných vztahů, včetně práv a závazků na úseku duševního vlastnictví.

Fond spravuje zhruba 1000 filmů vyrobených ve Filmovém studiu Barrandov a Filmovém studiu Gottwaldov a zveřejněných mezi lety 1965-1991. Z hrubých příjmů z prodeje licencí je Fond povinen na základě smluv se zástupci autorů odvádět 21 % (do roku 2011 to bylo 20 %) pro autory jednotlivých děl (režisér, scenárista, kameraman, autoři hudby, výkonní umělci atd.). Fond inkasuje platbu za televizní užití filmu v prosinci jednoho roku a účetně se objeví v hrubém příjmu za daný rok, nicméně televizní užití samotné proběhne až následující rok a autorské honoráře jsou vyplaceny v roce následujícím po přijetí platby.

Přehled hrubých příjmů Fondu z poskytování licencí, výše provize obchodního partnera ABZ, nyní NFA, výše autorských honorářů a čistého příjmu Fondu.

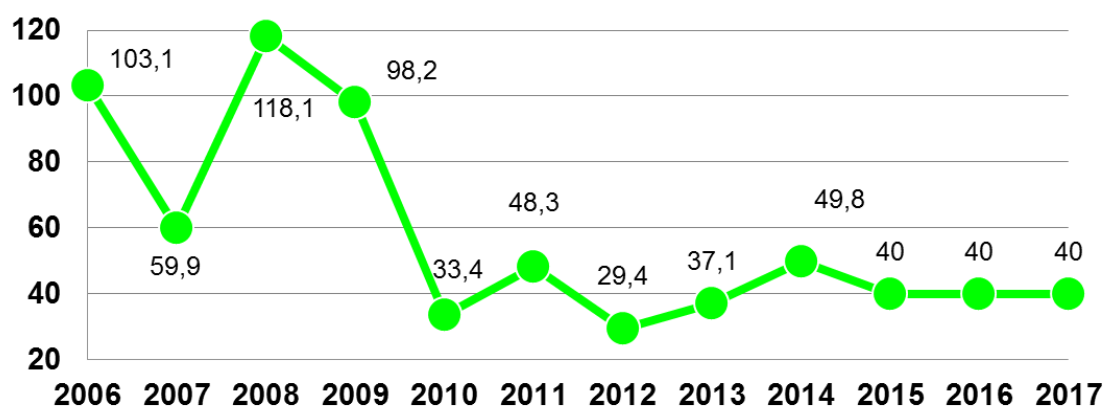
v mil. Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hrubý příjem z prodeje licencí	162,4	100,8	191,3	139,7	67,6	93,2	61,2	83	87,8
Provize obchodního zástupce ABZ/NFA	44,3	26	50	24,9	12,1	17,6	11,5	14,9	15,8
Autorské honoráře	15	14,9	23,2	16,6	22	27,3	20,3	31	22,2
Čistý příjem fondu	103,1	59,9	118,1	98,2	33,4	48,3	29,4	37,1	49,8

Z údajů v tabulce je zřejmé, že v minulosti byly čisté příjmy určené na podporu kinematografie velmi nestabilní. Od uzavření nové smlouvy s NFA však Fond do této smlouvy zakotvil takové podmínky, že hrubé příjmy by měly dosahovat stabilní výše a po odečtu nákladů NFA na obchodování a autorských honorářů by měly být čisté příjmy Fondu stabilnější než v minulosti.

Nestabilita minulých let byla způsobena poskytováním licencí na několik let, přičemž platba za delší časové období byla inkasována najednou na počátku tohoto období a v dalších letech příjmy výrazně klesly. Zároveň výplata autorských honorářů odvíjející se od reálného užití filmů v tomto období vzrostla a držela se v rozmezí 20-30 mil. Kč. Výsledkem bylo, že na počátku období Fond inkasoval vysoké částky, z nichž si nevytvořil zálohu na budoucí autorské honoráře, a když v dalším období inkasoval méně a jeho výdaje na autorské honoráře vzrostly, kvůli chybějící záloze na autorské honoráře se snižovala podpora kinematografie.

V současné době ze svých hrubých příjmů z poskytování licencí Fond automaticky tvoří zálohu na budoucí autorské honoráře a zároveň inkasuje příjmy z užití rovnoměrně. To vede ke stabilitě příjmů a výdajů Fondu, které nevykazují takové výkyvy. Nicméně dlouhodobě příjmy z poskytování licencí stagnují vzhledem k nekvalitě nosičů a snižujícímu se zájmu o české filmy.

Čisté příjmy Fondu z poskytování licencí k filmům v mil. Kč s odhadem na roky 2015-2017

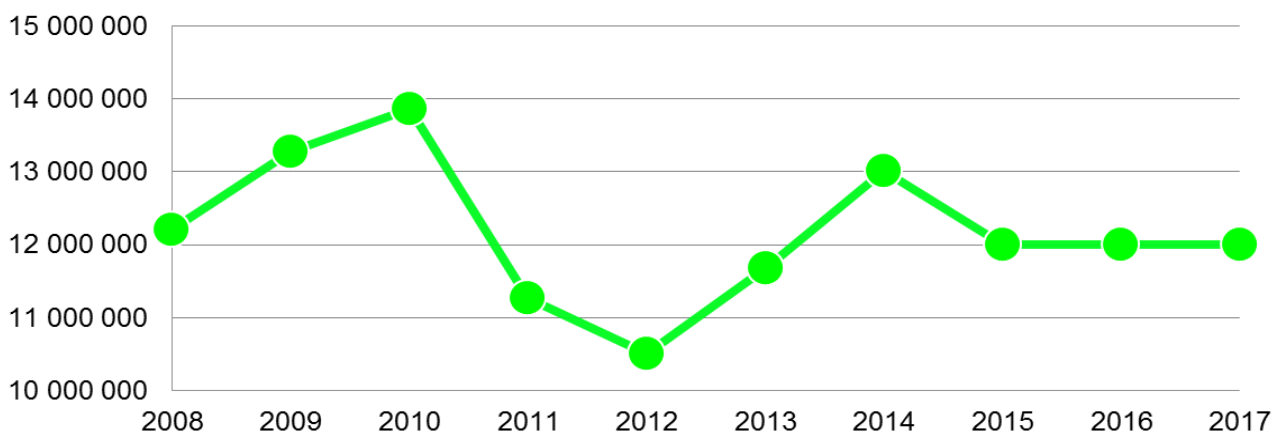
c) Poplatek z kinematografického představení (§ 26 zákona o audiovizí)

Poplatek z kinematografického představení je definován jako 1 % z ceny vstupného za zpřístupnění kinematografického díla veřejnosti. Plátcem poplatku jsou pořadatelé kinematografických představení (nejčastěji provozovatelé kin). Poplatek je odváděn čtvrtletně. Poplatek je daní a Fond se při jeho správě řídí daňovým řádem.

Poplatek z kinematografického představení byl v mírně modifikované podobě součástí příjmů původního Fondu již od roku 1992, nebyl však tvořen 1 % z ceny vstupného, ale jako příplatek ve výši 1 Kč ke každému prodanému lístku na kinematografické představení. Přejít z příplatku 1 Kč na 1 % byl motivován změnou ceny vstupného a podílu 1 Kč na ceně vstupného.

rok	průměrné vstupné	% podíl 1 Kč na vstupném
1992	13,8	7,25%
1993	19,8	5,05%
2011	112,13	0,89%
2012	114,08	0,88%
2013	128,8	
2014	126,54	
zdroj: Unie filmových distributorů		

v mil. Kč	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
poplatek z kinematografického představení	12,2	13,3	13,9	11,3	10,5	11,7	13	12	12	12

d) Poplatek z převzatého televizního vysílání (§ 28 zákona o audiovizí)

Poplatek z převzatého televizního vysílání je definován jako 1 % z ceny za poskytnutí převzatého televizního vysílání. Plátcem poplatku je provozovatel převzatého televizního vysílání. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. První platby za rok 2013 obdržel Fond v roce 2014.

Částka za tento poplatek není konečná, protože řada poplatníků o této své povinnosti není informována a Fond u nich tuto povinnost vymáhá. Poplatek tedy může vůči dosažené výši roku 2014 i výrazně růst v řádu mil. Kč.

	2013	2014	2015	2016	2017
poplatek z převzatého televizního vysílání	0	12 721 799	12 000 000	12 000 000	12 000 000

e) 2.5 Poplatek z poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání (§ 27 zákona o audiovizí)

Jedná se o novou regulaci služeb obdobných televiznímu vysílání, které jsou uživateli poskytnuty v jím zvoleném čase - audiovizuální mediální služby na vyžádání. Předmětem poplatku je cena z poskytování audiovizuálních služeb na vyžádání, která je koncovým uživatelem placena poskytovateli audiovizuálních služeb na vyžádání za jednorázové poskytnutí služby. Sazba poplatku je 0,5 % z ceny za poskytnutí služby. Poplatkovým obdobím kalendářní rok. Příjmy z poplatku budou součástí rozpočtu Fondu poprvé v roce 2017 z důvodu etablování služby.

f) Správní poplatky

Správní poplatky hradí žadatelé při podání žádosti o podporu kinematografie a při žádosti o filmovou pobídku.

Výše správního poplatku činí

30 000 Kč v případě filmové pobídky,

10 000 Kč v případě žádosti o podporu kinematografie v okruhu výroba,

5 000 Kč v případě žádosti o podporu kinematografie v ostatních okruzích.

Počty žádostí o filmovou pobídku jsou více méně stabilní a tvoří zhruba 50 % příjmů vzhledem k vysoké částce správního poplatku.

	2013	2014	2015 (odhad)	2016 (odhad)	2017 (odhad)
počet filmových pobídek	56	79	86	90	90
správní poplatky (30 000 Kč/žádost)	1 680 000	2 370 000	2 580 000	2 700 000	2 700 000
počet žádostí o podporu kinematografie (5 000/10 000 Kč žádost)	257	400	350	350	350
správní poplatky	1 984 000	2 896 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
celkem	3 664 000	5 266 000	5 080 000	5 200 000	5 200 000

g) Dotace ze státního rozpočtu

– Dotace ze státního rozpočtu na filmové pobídky

Vlastní prostředky Fondu jsou nedostačující na podporu filmových pobídek, které jsou každoročně financovány výhradně z dotace ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva kultury. V letech 2010-2012 byly filmové

pobídky řízeny Programem podpory filmových pobídek v rámci Ministerstva kultury a dotace na jejich podporu byla součástí rozpočtu tohoto ministerstva. Od 2013 jsou tyto finanční prostředky poskytovány Fondem.

Výše dotace na filmové pobídky

v mil. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pobídky	300	300	300	500	800	500

Výše dotace na filmové pobídky je dlouhodobě nestabilní a je předmětem každoročního vyjednávání o výši této dotace. Nestabilita této dotace a dlouhodobá nepředvídatelnost jsou důsledkem toho, že potenciál filmových pobídek není plně využíván.

V dlouhodobé perspektivě ale neexistuje žádný jiný zdroj, který by mohl nahradit v tomto ohledu dotaci ze státního rozpočtu na filmové pobídky. Dotace je plně využita na žádosti na filmové pobídky, všechny ostatní náklady se správou této agendy nese Fond z ostatních zdrojů.

Pobídky

– Dotace ze státního rozpočtu na podporu kinematografie

V posledních 10 letech obdržel nový Fond a jeho předchůdce dotaci ze státního rozpočtu celkem čtyřikrát. Její výše v čase výrazně kolísala a tento příspěvek byl nepravidelný, odvislý od politického vyjednávání. Efektivní rozdělení tak bylo složité, Fond situaci řešil tak, že vlastní peníze převoditelné z roku na rok nahradil finančními prostředky z této dotace a vlastní prostředky použil v následujících letech. Tím se snažil efekt státních dotací rozložit v čase, aby žadatelé stihli připravit své projekty.

v mil. Kč	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dotace				100	100				50	30	

– Dotace Ministerstva kultury na provozní náklady Fondu (§ 11 odst. 4 zákona o audiovizí)

Dotace Ministerstva kultury ve výši 2 000 000 Kč je využita na správu Kanceláře, avšak nepokrývá náklady na zaměstnance. Zvýšení její výše není pravděpodobné.

	2013	2014	2015
dotace MK na správu Fondu	0	2 000 000	2 000 000

h) Shrnutí současných příjmů Fondu

Současné příjmy Fondu se dělí na:

- příjmy určené na filmové pobídky, které jsou ze 100 % kryty z dotace ze státního rozpočtu.
- příjmy určené na správu Kanceláře a podporu kinematografie, které jsou kryty z ostatních výše zmíněných hlavních zdrojů příjmu Fondu. Ideálně tak zajišťují Fondu 221 000 000 Kč.

Příjmy jsou stabilní a předvídatelné

Po srovnání financování Fondu v letech 2004-2012 se situací od roku 2013 lze konstatovat, že zdroje jednotlivých příspěvků jsou stabilní, každoroční a lze s nimi počítat.

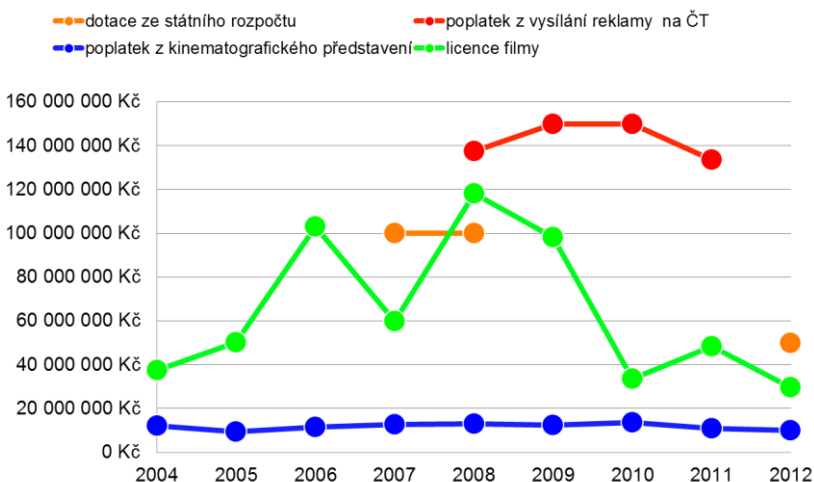
Stejně tak můžeme tyto příjmy hodnotit jako předvídatelné co do výše jejich příspěvku do rozpočtu Fondu – dlouhodobě se nemění (kinematografické představení, správní poplatky) nebo jsou dány minimální limity (poplatek z vysílání reklamy) nebo existují smluvně zakotvené podmínky pro jejich stabilitu.

Příjmy jsou především z neveřejných zdrojů

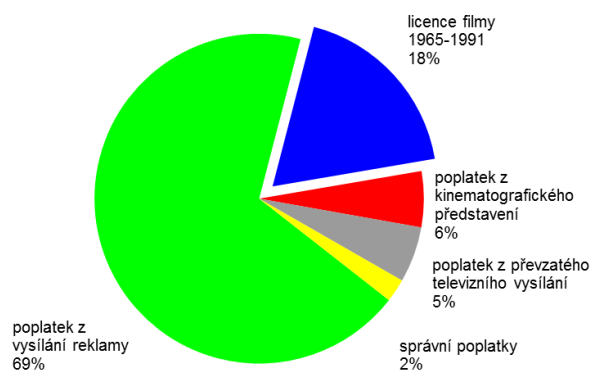
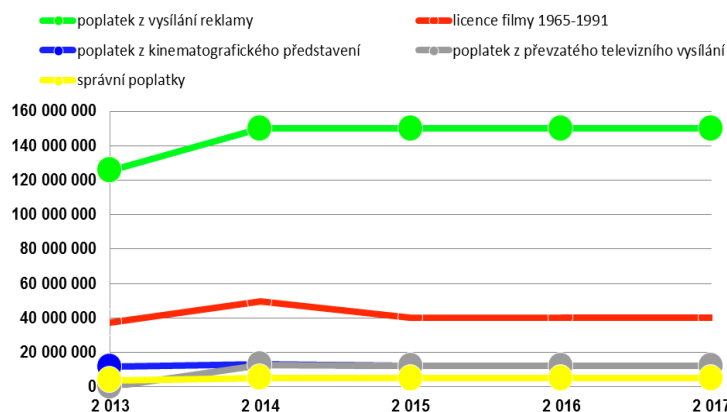
Z neveřejných zdrojů pochází 82 % všech příjmů. Pouze 18 % pochází z veřejných zdrojů, a to z poskytování licencí k filmům ve správě Fondu (filmy z let 1965-1991). Zbylé příjmy vychází z podnikatelské činnosti těch subjektů, které jsou navázány na audiovizuální průmysl – vysílatelé celoplošného televizního vysílání, poskytovatelé převzatého televizního vysílání, pořadatelé kinematografických představení, žadatelé o podporu.

Ve srovnání s těmito zdroji mají doposud obdržené dotace ze státního rozpočtu tu nevýhodu, že jsou nepředvídatelné v čase (kdy přijdou) i ve výši (kolik přijde) a nelze dlouhodobě počítat s jejich příjmem, neboť se odvíjí od politické situace. Využití takových finančních prostředků je náročnější, protože žádná koncepce či strategie Fondu s nimi nepočítá. Využití finančních prostředků je pak většinou směřováno na podporu jednorázových aktivit.

Finanční zdroje 2004-2012

Finanční zdroje 2013-2017

3. Výdaje Státního fondu kinematografie

Vznikem Fondu a současně vydělením ze struktury Ministerstva kultury vznikly přímo Fondu náklady, které předtím částečně neslo Ministerstvo kultury (zaměstnanci) a částečně Fond (filmy ve správě Fondu, náklady na členy Rady a jednání Rady). Zákon o audiovizu v § 11 odst. 4 stanoví, že „náklady spojené s chodem kanceláře Fondu a náklady na zaměstnance Fondu jsou financovány z dotace poskytnuté ministerstvem.“

Nicméně dotace poskytnutá Ministerstvem kultury v roce 2014 činila 2 miliony Kč. Taková částka bohužel neodpovídá nákladům na Kancelář a zaměstnance a Fond platí své výdaje z jiných vlastních zdrojů.

Celkové výdaje Fondu za rok 2014 činily 756 524 309 Kč a primárně rozlišujeme 3 druhy výdajů:
filmové pobídky,
podpora kinematografie,
náklady na Kancelář.

Rozpočet Fond2014

a) Výdaje na administrativu Fondu v roce 2014

Rozpočet Kanceláře je složen z následujících výdajů:

- Náklady na správu fondových filmů (filmy vyrobené Filmovým studiem Barrandov a Gottwaldov v letech 1965-1991)
- Náklady na členy Rady a členy Komise pro filmové pobídky

Odměny stanoví usnesení vlády ve výši 30 000 Kč/měsíčně pro každého člena Rady s výjimkou předsedy Rady, jemuž náleží 40 000 Kč/měsíčně. Členové Komise obdrží 5 000 Kč/měsíčně. Ze všech těchto částek jsou Fondem strhávány povinné odvody za sociální, zdravotní atd. Toto je nový náklad Fondu.

Dříve se jednalo o nehonorovanou funkci čestnou, ale s nárůstem počtu projektů, a tak i požadavků na členy Rady, se takový způsob vykonávání funkce ukázal neudržitelný.

- Náklady na kancelář

Náklady na fungování Kanceláře ve výši 1,8 mil. Kč zhruba odpovídají dotaci ve výši 2 mil. Kč od Ministerstva kultury

- Náklady na jednání Rady

Náklady na jednání Rady se pohybují ve výši 659 854 Kč. Jedná se o cestovní náklady členů Rady, kteří jsou mimopražští a náklady na jednání Rady. Nejedná se o nový náklad Fondu, náklady na jednání Rady (nikoli však Komise) nesl Fond vždy, nicméně počet jednacích dnů byl v předchozích obdobích zhruba třetinový. Prodloužení délky jednání Rady je důsledkem náročnějšího procesu posuzování žádostí i v nárůstu pracovních povinností Rady.

- Náklady na zaměstnance

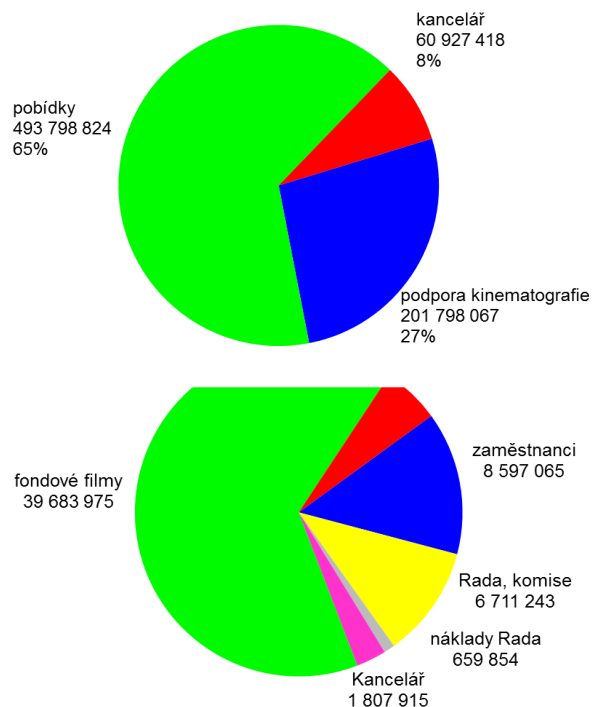
Náklady na zaměstnance dosáhly v roce 2014 výše 8 597 065 Kč. Jedná se o náklady, které původní Fond neměl. Náklady původně hradilo Ministerstvo kultury. Tento dodatečný a nečekaný náklad se snaží Fond nahradit zvýšením příjmů z obchodování s filmy Fondu, kde původní 15 % podíl obchodního partnera byl snížen na 7 % nebo kvalitní správou audiovizuálních poplatků.

- Náklady na konzultační, poradenské a právní služby

Náklady na konzultační, poradenské a právní služby byly v roce 2014 ve výši 3 467 367 Kč. Jedná se o náklady na právní konzultace, na poradenství ekonomické, daňové (ve věci audiovizuálních poplatků), na povinný audit účetní, platby daní atd. Nejedná se o nové náklady, jsou ale vyšší vzhledem k rozšíření agendy Fondu o audiovizuální poplatky a filmové pobídky.

- Shrnutí současných výdajů Fondu na administrativu

Celkové náklady Fondu dosáhly 21,2 mil. Kč, přičemž tyto náklady jsou hrazeny z dotace Ministerstva kultury na správu Fondu, správních poplatků a vlastní činnosti Fondu (poskytování licencí k filmům).

zaměstnanci	8 597 065
Rada, komise	6 711 243
náklady Rada	659 854
kancelář	1 807 915
konzultační, poradenské a právní služby	3 467 367
Celkem	21 243 443

b) Výdaje na filmové pobídky

Výdaje na filmové pobídky je nutné rozlišovat na závazky (prostředky alokované jednotlivým žadatelům) a na reálně vyplacené (u projektů splňujících veškeré podmínky pro vyplacení) finanční prostředky.

v mil. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pobídky (závazky)	300	300	300	500	800	500

Projekty mají povinnost realizovat výrobu do tří let od alokace filmových pobídek. Proto prozatím nebyly vyplaceny všechny závazky z let 2013 a 2014.

v mil. Kč	2013	2014
Pobídky (reálně vyplacené)	104,185	493,799

c) Výdaje na podporu kinematografie

Výdaje na program podpory kinematografie taktéž rozlišuje mezi závazky a reálně vyplacenými finančními prostředky.

	2013	2014
Celkový počet žádostí	295	435
Celkem podpořených žádostí	178	244
Celková výše podpory (závazky)	156 242 991 Kč	191 822 771 Kč

Projekty jsou realizovány zhruba ve lhůtě od jednoho (filmové festivaly) do čtyř let (výroba filmu). Vyplacená podpora tedy nedosahuje výše závazků. Zároveň jsou součástí vyplacených podpor také projekty podpořené původním Fondem do konce roku 2012, jejichž správa přešla spolu se závazky na nový Fond.

v mil. Kč	2013	2014
Podpora kinematografie (reálně vyplacená)	80,376	201,798

d) Systém podpory kinematografie

Fond je hlavní státní institucí rozdělující podporu v oblasti kinematografie řídící se zákonem o audiovizí a Statutem Fondu. Fond se snaží jednat především na základě koncepce podpory kinematografie, tedy analyzovat situaci, stanovit si konkrétní cíle a pomocí různých opatření tyto cíle sledovat. Snahou je nikoli pouze podpora jednotlivých konkrétních projektů, ale změna nastavení, financování, fungování české kinematografie tak, aby sám systém

napomohl vzniku filmů, tak se přiblížil mezinárodním standardům a umělcům poskytl co nejlepší podmínky k tvorbě. Neoddělitelnou částí je zásadní snaha o transparentnost takového systému udělování podpory kinematografie, stejně jako dalších činností Fondu.

K naplňování těchto dvou pravidel (koncepce a transparentnosti) má Fond několik základních nástrojů.

- Dlouhodobá koncepce

Rada Fondu sestavuje dlouhodobou koncepci na období 6 let, jejíž součástí je popis stavu české kinematografie (celkově i v jednotlivých segmentech např. distribuce, filmová výchova, výroba), cíle, které si Rada v této oblasti klade, a způsoby, jakými je chce naplňovat.

- Krátkodobá koncepce

Vzhledem k finančním prostředkům disponibilním každý rok na podporu kinematografie se každoročně vypracovává krátkodobá koncepce, která je aplikací dlouhodobých cílů v realitě konkrétního roku. Obsahuje seznam konkrétních výzev k podávání žádostí, které budou v rámci kalendářního roku vypsány a také detailní informaci, kdy budou vypsány, kolik finančních prostředků v nich bude alokováno a jejich užší zaměření, je-li to v daném okruhu podpory relevantní (výzva na výrobu dokumentárního filmu, animovaného filmu apod.) Tato krátkodobá koncepce je zveřejňována vždy do 31. ledna.

- Výzva k podávání žádostí o podporu kinematografie

Výzva je dokumentem definujícím základní informace pro žadatele při podání žádosti – je posledním kamenem při naplňování dlouhodobé a krátkodobé koncepce a kromě konkrétních informací k podání žádosti (seznam příloh, čestných prohlášení, podkladů) především říká, jaké projekty jsou prioritou Fondu tak, aby mohl naplnit své cíle.

- Odbornost

Základním předpokladem pro naplňování tvorby všech koncepcí a posuzování jednotlivých žádostí o podporu kinematografie je odbornost členů Rady. Bez jejich ukotvení ve filmové obci, odbornosti a znalostí není fungování Fondu možné. Stejně tak je nezbytné, aby to byly osobnosti uznávané a respektované.

- Transparentnost rozdělování prostředků

- Správní řád

Udělování podpory kinematografie je podřízeno režimu správního řádu. Každý žadatel se tedy pohybuje v prostředí, kde jsou jeho práva ošetřena stejně jako povinnosti ze strany Fondu. Proti postupům při rozhodování se lze odvolat k nadřízenému orgánu, kterým je Ministerstvo kultury.

- Experti

Ke každé žádosti o podporu kinematografie jsou vypracovávány dva posudky, ekonomický a obsahový, které mají napomoci Radě (složené ze zástupců různých oborů kinematografie) se specifiky v jednotlivých okruzích. Posudky jsou veřejné a jména expertů jako úředních osob jsou žadatelům známa. Podle předkládaného návrhu zákona by mělo dojít ke sloučení ekonomické a obsahové analýzy, neboť ekonomické a obsahové aspekty věci jsou neoddělitelně spjaty. Ke každému projektu mají být nově vypracovány 2 celkové analýzy.

Shrnutí systému podpory kinematografie

Na podporu kinematografie Rada rozděluje zhruba 200 mil. Kč. Tyto prostředky Rada rozděluje do 10 okruhů podpory, které ji předepisuje zákon o audiovizí:

Výsledky podpory kinematografie za období 2013-2014

	celkem podaných žádostí	z toho počet podpořených žádostí	výše podpory	průměrná dotace
Vývoj	188	72	21 500 000	298 611
Výroba	227	104	171 700 000	1 650 962
Distribuce	73	53	13 324 771	251 411
Technický rozvoj	26	24	9 850 000	410 417
Propagace	28	25	13 530 000	541 200
Publikace, filmová věda	20	18	5 828 000	323 778
Zachování a zpřístupňování	0	0	0	
Vzdělávání, výchova	23	17	5 090 000	299 412
Festivaly	74	51	38 473 000	754 373
Ochrana práv	0	0	0	
	659	364	279 295 771	

Srovnání umožňuje tabulka celkových rozpočtů obdobných fondů v zahraničí a jejich výdajů na vývoj a výrobu filmových děl.

v mil. EUR	celkový rozpočet Fondu	rozpočet čistě na výrobu a vývoj	počet obyvatel	rozpočet na jednoho obyvatele
Česká republika	7,3	5	10,52	0,69
Rakousko	20	11	8,474	2,36
Dánsko	63	39,079	5,6	11,25
Finsko	22	18,48	5,439	4,04
Slovensko	10,144	6,2	5,4	1,88
Maďarsko	17,6	14,59	9,9	1,78
Nizozemsko	23,13	20,63	16,86	1,37

Rozpočet českých hraných filmů se pohybuje zhruba kolem 20-40 mil. Kč, průměrný rozpočet je 25 mil. Kč, což je řádově o desítky milionů méně než srovnatelné filmy v zahraničí.

Země zdroj European Audiovisual Observatory	průměrný rozpočet (v mil EUR) celovečerní hraný film
Francie	5
Německo	5
Dánsko	3,4
Rakousko	2,5
Švédsko	2,12
Itálie	1,8
Česká republika	1

U podpory v ostatních okruzích dochází k pouhému zajišťování existence, některé okruhy jsou vynechány úplně pro extrémní finanční náročnost (zachování a zpřístupňování filmového dědictví – digitalizace filmů ve vlastnictví státu, filmová výchova) podporovány jen okrajově (propagace české kinematografie v zahraničí) anebo podporovány jen částečně (filmové festivaly jen celostátního významu, chybí podpora filmovým projektům v regionech).

4. Dozorčí výbor

Dozorčí výbor je jedním ze tří klíčových orgánů Fondu a má na starosti kontrolní činnost. V dosavadní úpravě byli členové Výboru navrhováni poplatníky poplatku z vysílání reklamy a plátcí správních poplatků.

Vzhledem k problémům střetu zájmů u soukromých subjektů a k potřebě výkonu dozoru státu nad veřejnými financemi dochází k nové úpravě členů Výboru tak, že dva členy Výboru jmenuje ministr kultury, dva členy Výboru ministr financí a pět členů na návrh plátců a poplatníků audiovizuálních poplatků ministr kultury. Střet zájmů je pak nově vyřešen tak, že v případě, že je člen výboru ve střetu zájmu, je povinen takový poměr oznámit a jednání Výboru, popřípadě hlasování Výboru, se pak neúčastní, stejně jako nemá přístup k takovým dokumentům, kde by mu mohla vzniknout osobní výhoda či má na dané věci osobní zájem.

Současná právní úprava úzce vymezuje kontrolu účelného využití finančních prostředků při dodržování obchodního tajemství, které znepřístupňuje část projektu (scénář, rozpočet, distribuční strategie, koprodukční smlouvy apod.) považovanou ve vztahu k členům Výboru (zástupci komerčních televizí, distributorů, producentů) za obchodní tajemství jednotlivých producentů. Nová úprava činnosti Fondu umožňuje přístup členům Výboru ke všem podkladům v držení Fondu, jejich přístup je omezen však v takovém případě, kdy je člen Výboru ve střetu zájmů.

5. Experti

Stávající právní úprava předpokládá, že ke každé žádosti o podporu kinematografie nechá vypracovat Fond 2 expertní analýzy, jednu ekonomickou a jednu obsahovou, které jsou společně se žádostí o podporu předloženy Radě k posouzení. Návrh nové právní úpravy ruší rozdělení na obsahovou a ekonomickou expertní analýzu a předpokládá, že nadále budou experti vypracovávat celkovou analýzu projektu a takové analýzy budou ke každému projektu dvě. Experti zvoleni jako ekonomičtí či obsahoví dle současné úpravy zůstávají i nadále experty fondu pouze bez specializace obsahové či ekonomické.

6. Systém poskytování filmových pobídek a jeho zefektivnění

Hlavním účelem filmových pobídek je přilákat zahraniční produkce a investory, aby realizovaly výrobu svých audiovizuálních děl alespoň částečně na území České republiky a při využití českých poskytovatelů služeb. Filmové pobídky zároveň motivují investory k tomu, aby investovali své finanční prostředky do české ekonomiky prostřednictvím nákupů služeb odborných filmových profesí a služeb na filmový průmysl navázaných (oděvní průmysl, kosmetický průmysl, energie, doprava, ubytovací služby a pohostinství, dřevozpracující průmysl atd.). Při splnění podmínek, které definuje zákon o audiovizí, se producentům garantuje navrácení 20 % českých uznatelných nákladů po řádném ukončení realizace, předložení auditu uznatelných nákladů a vyúčtování.

Filmovou pobídkou se rozumí finanční prostředky, které od Fondu může získat žadatel po splnění podmínek ve třífázovém procesu definovaném v zákoně. Jedná se o splnění podmínek registrace, a sice kritérií Kulturního testu, podmínek evidence, např. doložení finančního krytí projektu, odběru českých služeb v minimální zákonem stanovené výši, dokládání průběžného auditu projektu. Třetí fáze procesu spočívá v podání žádosti o filmovou pobídku a v předložení auditu uznatelných a uhrazených nákladů a vyúčtování projektu po ukončení realizace.

Filmové pobídky jsou ekonomickým nástrojem pro udržení konkurenceschopnosti filmového průmyslu v ČR. Primární motivací pro jejich zavedení v ČR a ostatních členských státech EU byla stimulace odvětví, které zaměstnává velký počet právnických a fyzických osob. Mají bezprostřední pozitivní dopad nejen na ekonomiku regionů z důvodu samotné realizace výroby filmů v konkrétní lokalitě, ale i následně příznivě ovlivňují turistiku.

Český filmový průmysl je schopný konkurovat v nefinančních faktorech, jako je kvalita infrastruktury, zkušená pracovní síla, rozmanitost lokací a další. Díky těmto faktorům a referencím má ČR vysoký potenciál získávat zahraniční investice filmového průmyslu. Filmoví producenti a investoři se ale rozhodují zejména na základě finančních faktorů, tedy např. fungujících filmových pobídek, ve kterých český filmový průmysl není schopen, bez pomoci státu, adekvátně konkurovat jiným evropským i mimoevropským zemím.

Země, které pobídky nenabízí, nemají dostatečnou filmovou infrastrukturu a poskytování filmových pobídek tak u nich nedává smysl. Za přímého konkurenta ČR ve filmovém průmyslu ve střední a východní Evropě je v současnosti považováno Maďarsko, které svůj systém pobídek neustále zlepšuje, zvyšuje výši procentní hodnoty filmové pobídky a přizpůsobuje potřebám investorů.

FILMOVÉ POBÍDKY 2010 – 2014

přiliv zahraničních investic (projekty
ukončené a v realizaci 2015)

USA 2,1 mld. Kč

Mission Impossible 4	200 mil. Kč
Missing	381 mil. Kč
Serena	185 mil. Kč
Last Knights	193 mil. Kč
Hory a kameny	298 mil. Kč

Velká Británie 1,47 mld. Kč

Unlocked	195 mil. Kč
Mušketyři 1, 2, 3	860 mil. Kč
Child 44	651 mil. Kč

Francie 1,7 mld. Kč

Transporter	151 mil. Kč
Borgiové	925 mil. Kč
Marguerite	76 mil. Kč
Návštěvníci	137 mil. Kč

Belgie 450 mil. Kč

Emperor	450 mil. Kč
---------	-------------

Itálie 186 mil. Kč

Laura	82 mil. Kč
Tajná olympiáda	51 mil. Kč

Rakousko 242 mil. Kč

Das Geheimnis der Hebamme	73 mil. Kč
In Sommer nach dem Krieg	169 mil. Kč

Indie 62 mil. Kč

Rockstar	32 mil. Kč
Bang Bang	30 mil. Kč

Jižní Korea

Snow Piercer	310 mil. Kč
--------------	-------------

Čína

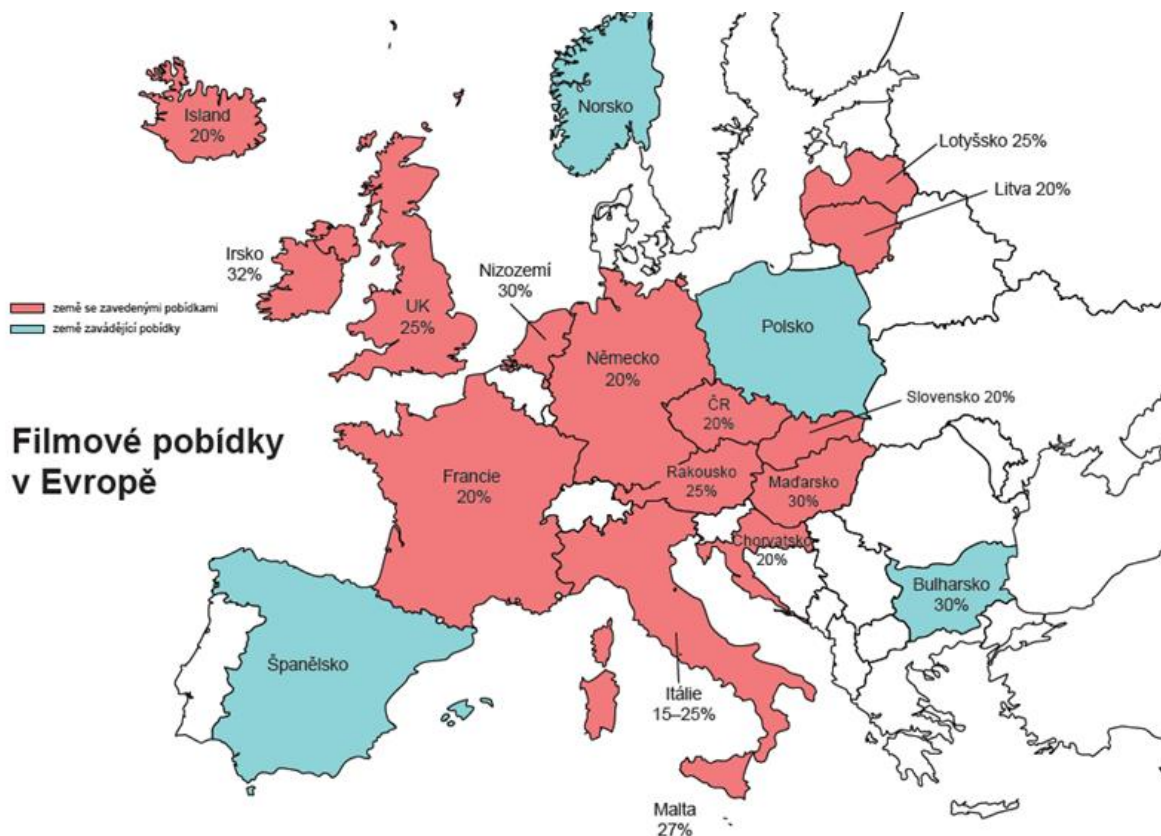
Jen my víme kde	40 mil. Kč
-----------------	------------

Skandinávie 591 mil. Kč

Královská aféra	65 mil. Kč
1864	211 mil. Kč
Tordenskiold	58 mil. Kč
Dina, dcera Jasnovidky	89 mil. Kč

Německo 1,42 mld. Kč

Crossing Lines 1, 2, 3	731 mil. Kč
Žebřík do nebe	101 mil. Kč
Tannbach	95 mil. Kč
Loutkáři	94 mil. Kč

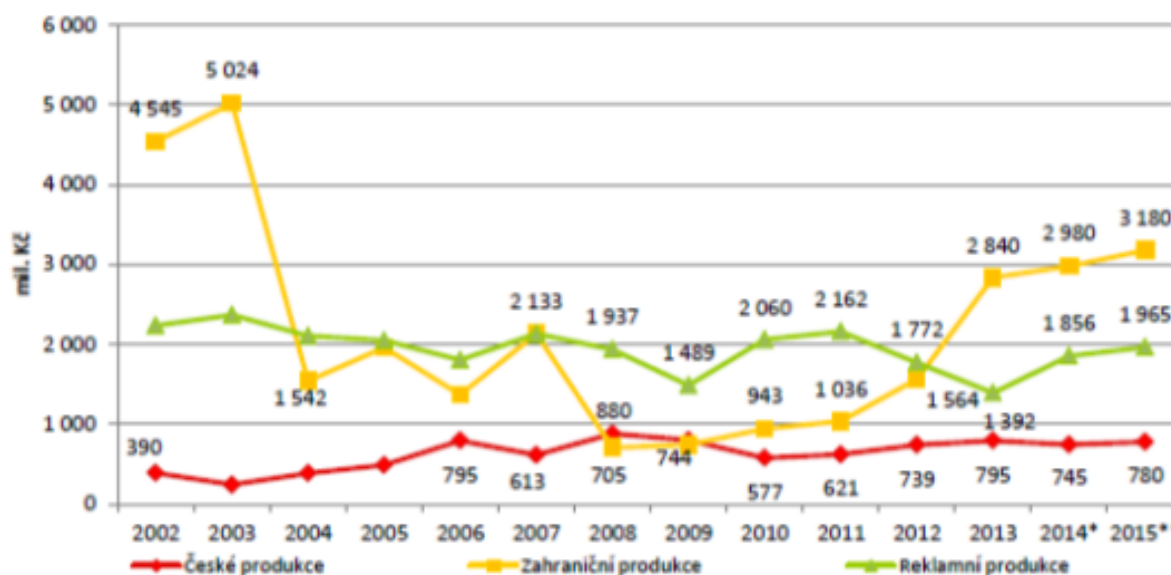

Systém filmových pobídek má sedmnáct členských států EU, USA, Kanada a Nový Zéland.

Zavedení filmových pobídek ve výše uvedených zemích prokazuje jejich výhodnost, funkčnost a pozitivní dopad na státní rozpočty.

Od roku 2004 nastal odliv zahraničních produkcí z České republiky do destinací, které se staly z důvodu zavedení filmových pobídek pro filmové investory finančně výhodnější. Objem filmového průmyslu v letech 2004 – 2005 klesl z 5 mld. Kč na 700 mil. Kč. Zavedení filmových pobídek v ČR v roce 2010 sice zastavilo propad objemu filmové výroby, nárůst však nastával v průběhu let velmi pozvolně a ani minulý rok se nepodařilo dostat na kapacity filmové výroby z let 2002 a 2003.

PRODUKCE V ČESKÉ REPUBLICE

mil. Kč	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
České filmy	390	243	386	487	795	613	880	800	577	621	739	795	745
Zahraniční filmy	4 545	5 024	1 542	1 961	1 371	2 133	705	744	943	1 036	1 564	2 840	2 980
Reklamy	2 237	2 371	2 107	2 048	1 604	2 132	1 937	1 489	2 060	2 162	1 772	1 392	1 856
Objem produkce celkem	7 172	7 638	4 035	4 496	3 970	4 878	3 522	3 033	3 580	3 819	4 075	5 027	5 581

Maďarské stimuly

Diginovela

Báthory

Narnie

Stimuly v ČR spuštěny až v polovině roku 2010

zdroj dat: Asociace producentů v audiovizí

* předpoklad za 2014 k 30.5.2015, přesná data budou známa počátkem července 2015

** odhad za rok 2015 k 30.5.2015, přesná data budou známa počátkem července 2016 (pokud bude 20% alokace)

Filmové produkce jsou významnými odběrateli domácích služeb a zboží v odvětví stavebnictví, dřevozpracujícího průmyslu, dopravy, reklamy, papírenství, telekomunikací, ubytování, čalounictví, květinářství, stravování, zprostředkovatelských služeb, zpracování kovů, plastů, textilu, chovatelství a v mnoha dalších oborech. Zároveň filmové produkce vytváří ročně odběry v profesích na filmový průmysl přímo navázaných a tisíce krátkodobých pracovních míst. Pracovní místa v komparsu jsou často obsazována osobami dlouhodobě nezaměstnanými, důchodci, studenty a dalšími osobami, pro něž je jinak obtížné uplatnit se na trhu práce.

Z uvedeného vyplývá, že filmové pobídky nejsou podporou jednoho odvětví průmyslu, neboť filmové profese činí v celkovém výrobním rozpočtu filmového díla jen cca 40 %, ale jsou podporou širokého spektra služeb, které tvoří 60 % rozpočtu filmu.

Pozitivním vedlejším efektem filmů natáčených v lokacích v ČR je propagace naší země v zahraničí, což zprostředkovaně vede k podpoře turistického ruchu. Řada filmů využívá exteriérové i interiérové lokace v České republice, což posiluje atraktivitu země jako turistické destinace a může být dále podpořeno návaznou propagací.

Analýza ekonomických dopadů ukazuje návratnost celé výše poskytnuté pobídky a dodatečný příjem pro veřejné rozpočty a to jen z příjmů, které lze přesně spočítat. Konečné přínosy se započtením všech multiplikačních efektů jsou ještě o 50 % vyšší.

Podpora filmového průmyslu nejenom přinese zpět do státního rozpočtu výši vyplacené pobídky ještě ve stejném fiskálním roce, ale navíc přímo přispěje ke snížení deficitu o dalších 6 mil. Kč na každých 100 mil. Kč vyplacených pobídek. Při zvýšení disponibilních prostředků se pochopitelně částka výnosů do veřejných financí zvyšuje. V roce 2014 činil rozpočet na filmové pobídky 800 mil Kč, díky nimž se podařilo do ČR přilákat filmové investice přes 4,5 mld. Kč.

Popis problému v současném systému poskytování filmových pobídek

Poskytování filmových pobídek je v ČR realizováno již od roku 2010, ale během platnosti zákona bylo zjištěno, že nastavený systém financování, bez stabilní jistoty finančních prostředků v jednotlivých fiskálních letech, je v dlouhodobém horizontu nevyhovující pro svou nepředvídatelnost pro zahraniční investory a je nutné ho optimalizovat.

V současné době se výzva k podávání žádostí o registraci vyhláší pouze jednou ve fiskálním roce a to na začátku roku a to nutí žadatele registrovat i projekty, které nejsou ještě plně připraveny k realizaci (producent ještě přesně neví, zda se opravdu projekt bude realizovat, nebo je jeho výroba plánována až na 3. a 4. kvartál daného roku). Producent se však jistí a projekt přihlašuje, protože další možnost přihlášení projektu bude až v následujícím fiskálním roce a není jasné, zda budou finanční prostředky na filmové pobídky vyhlášeny.

Kvůli omezenému a podfinancovanému rozpočtu nemá Fond disponibilní prostředky pro uspokojení celkové poptávky a není tak schopen všem investorům, kteří splňují zákonem definované podmínky alokovat pobídku v plné výši 20 %. Fond tak mezi projekty rozdělí disponibilní finanční prostředky poměrně. Žadatelé následně čekají do schválení rozpočtu následujícího fiskálního roku, kdy je jim částka zbývajících do plných 20 % doplněna.

Tento nedostatek vede ke skutečnosti, že velká část projektů od realizace v ČR odstoupí a zahraniční producent se svými investicemi odchází do konkurenčního státu, kde je díky jejich finančnímu krytí garance pobídky možná okamžitě a kdykoli během fiskálního roku.

Systém pobídek v ČR je pro toto omezení pro zahraniční investory nefunkční. Předvídatelnost a spolehlivost systému investičních pobídek je jedním ze základních potřeb českých investorů, kteří jsou pro zahraniční produkce výrobními partnery, aby začali zvažovat možnost přesunutí výroby filmu do České republiky. Za poslední tři roky nebylo jisté, zda a v jaké výši bude schválen rozpočet na následující období. Z tohoto důvodu přicházející produkce nemohly plánovat své projekty dopředu a často volily jistější destinace, kde je financování pobídek schváleno na několik let dopředu, například maďarský systém je schválen do roku 2019 a systém ve Velké Británii byl schválen do roku 2015 a nyní se pracuje na dalším víceletém systému.